

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ**

Матеріали ІХ науково-практичної інтернет-конференції

**«Актуальні питання та проблематика у технологіях
вирощування продукції рослинництва»**

27 листопада 2020 року

Полтава

УДК 631.5
А-43

Матеріали ІХ науково-практичної інтернет–конференції «Актуальні питання та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва» / Редкол.: В.В. Гангур (відп. ред.) та ін. Полтавська державна аграрна академія, 2020. 205 с.

У збірнику тез висвітлено результати наукових досліджень, проведених науковцями Полтавської державної аграрної академії та інших навчальних і наукових закладів Міністерства освіти і науки України, науково-дослідних установ НААН

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

В.В. Гангур - доктор с. – г. наук (відповідальний редактор);
О. А. Антонець - кандидат с. – г. наук (заступник відповідального редактора);
О. С. Пипко - кандидат с. – г. наук ;
С. В. Філоненко - кандидат с. – г. наук .

Рекомендовано до друку вченою радою факультету агротехнологій та екології
ПДАА, протокол № 4 від 23 листопада 2020 року

ЗМІСТ

Алейнік Л.М., Ткаченко Т.М., Дикань О.О. Структурні показники врожайності сочевиці залежно від технологічних заходів в умовах Лівобережного Лісостепу.....	6
Антонець О.А., Антонець М.О., Ворвихвіст М.С. Вплив способу обробітку ґрунту на урожайність насіння ріпаку озимого	8
Антонець О.А., Маренич М.М., Бушанський В.О. Вплив агротехнічних заходів на урожайність гібриду кукурудзи	11
Баган А.В., Левченко І.С. Формування продуктивності помідора їстівного залежно від сортових властивостей	14
Баган А.В., Сіняговська О.В. Формування урожайності і якості зерна жита озимого залежно від сорту	16
Баган А.В., Шевченко Є.О. Вплив сорту на продуктивність гороху посівного	19
Бараболя О. В., Речкелюк Т. С. Вплив азотних добрив на урожайність та якість сої	23
Бараболя О.В., Михайлюк М.В. Картопля – другий хліб	27
Бараболя О.В., Рожковський Ю.Г. Особливості способів зберігання зерна за різною вологістю	30
Барат Ю.М., Собко Д.В. Продуктивність сортів суниці залежно від утримання ґрунту	33
Біленко О.П., Омелян О.О. Вплив обробітку ґрунту на забур'яненість посівів соняшнику	37
Білявська Л. Г., Білявський Ю. В., Сокоренко Ю. А. Насіннева продуктивність гібридів кукурудзи різних груп стиглості в умовах недостатнього зволоження	39
Богатирь В.П., Біленко О.П. Строки сівби і урожайність гібридів соняшнику	41
Гангур В. В., Заплаткіна А. С. Вплив передпосівного обробітку ґрунту на агрофізичні показники за вирощування сої	44
Гангур В. В., Космінський О.О., Клімов С. С. Формування продуктивності гібридів соняшнику різних груп стиглості залежно від строків сівби	47
Гангур В. В., Савлюк А. К. Формування продуктивності гібридів соняшнику різних груп стиглості залежно від густоти стояння рослин	50

4. Гирка А.Д. Продуктивність сочевиці залежно від інокуляції насіння та системи мінерального живлення в умовах лівобережного Лісостепу / А.Д. Гирка, О.І. Лень, Л.М. Алейнікова // Бюлетень Інституту сільського господарства степової зони НААН України. 2014. № 6. С. 131–135.
5. Присяжнюк О. І. Вплив елементів технології вирощування на продуктивність сочевиці / О. І. Присяжнюк, О. В. Топчій // Збірник наукових праць Національного наукового центру "Інститут землеробства НААН". - 2017. - Вип. 3. - С. 35-47.
6. Шевченко А. М. Сочевиця – цінна продовольча культура / А. М. Шевченко, І. А. Шевченко – Луганськ: ТОВ «Знання», 2003. – 27с.

УДК 635.127:631.5:631.559

ВПЛИВ СПОСОБУ ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ НА УРОЖАЙНІСТЬ НАСІННЯ РІПАКУ ОЗИМОГО

Антонець О.А., кандидат с.-г. наук, доцент

Антонець М.О., кандидат психол. наук, доцент

Ворвихвіст М.С., здобувач СВО Магістр за спеціальністю 201 – Агрономія

Полтавська державна аграрна академія

Серед олійних культур з родини капустяних озимий ріпак найбільш поширений. Ріпакова олія має різноманітне використання – для харчових потреб і на технічні цілі. Вона зменшує вміст холестерину в крові і цим запобігає серцево-судинним захворюванням. Для виробництва біодизелю ріпак використовують як основну культуру. В.Петриченко та В.Лихочвор стверджують, що «з 1 га посівів ріпаку одержують до 10 ц олії, 5-6 ц білкового корму і 1 ц меду» [4, с.740]. Для зернових культур він є цінним попередником. А для нього кращими попередниками є чорний пар, зернові бобові культури і злаково-бобові-суміші.

«Для нормального розвитку рослинам ріпаку перед входженням у зиму треба 60-80 днів із сумою температур 600-800° С. До приходу зими рослини загартовуються, утворюють розетку із 6-10 листків» [1, с.21]. «Озимий ріпак вибаглива до вологості рослина і не переносить посуху» [5, с.292]. Я.Бардін стверджує, що «найкраще рослини перезимовують за висоти 10-15 см, коли точка росту винесена над поверхнею ґрунту на висоту не більше 1 см, а діаметр кореневої шийки дорівнює 0,6-1 см» [2, с.27].

О.Зінченко, В.Салатенко і М.Білоножко зауважують, що «після рано зібраних попередників проводять напівпаровий обробіток ґрунту. Услід за збиранням попередньої культури луцять стерню дисковими знаряддями на глибину 6-8 см у два сліди. Орють на глибину 20-22 см плугами» [3, с.390-391].

Тому метою дослідження було з'ясування впливу різних способів обробітку ґрунту під ріпак на урожайність. Об'єкт дослідження – сорт ріпаку озимого Чорний Велетень. Предметом дослідження виступили різні способи обробітку ґрунту під цю олійну культуру. Дослідження проводилося у 2019-2020 роках у СТОВ «Говтва», що знаходиться у селі Лиман Другий Решетилівського району Полтавської області. Досліди закладалися у третій декаді серпня 2018 року.

Польові дослідження виконували за такою схемою:
перший варіант – полицевий обробіток ґрунту;
другий варіант – безполицевий обробіток ґрунту.

Проведення дослідів супроводжувалось фенологічними спостереженнями (проростання насіння, сходи, утворення розетки, стеблування, бутонізація, цвітіння, початок утворення перших стручків дозрівання) та біометрикою (кількість рослин на 1м², кількість стручків на рослині, кількість насінин у стручку, маса 1000 насінин). Площа облікової ділянки 100 м². Повторність чотириразова. В першому варіанті досліді поле було засіяне після проведення оранки. В другому було застосовано лише луцення стерні дисковою бороною на глибину від 7 до 8 см. На протязі досліджень була застосована інтегрована система захисту з урахуванням збудників хвороб, бур'янів та шкідників, характерних для даної зони. Треба зазначити, що були застосовані одні й ті самі пестициди в обох варіантах досліджень.

Аналізуючи проведення технологічних операцій при вирощуванні ріпаку озимого в обох варіантах, видно, що різницею є тільки відсутність оранки в другому варіанті, а подальший догляд за посівами був однаковий. У настанні фаз розвитку на обох варіантах суттєвих відмінностей не було, себто різниця була у 1-2 дні.

Після перезимівлі визначили стан посівів і було виявлено, що зимостійкість рослин при безполицевому обробітку була вища на 2,7-3,2% за зимостійкість після традиційного обробітку ґрунту. Показники відновлення вегетації у 2020 році були дещо менші ніж у 2019 році. Це пов'язане з погодними умовами під час перезимівлі. Так густина стояння ріпаку озимого при відновленні вегетації при безполицевому обробітку ґрунту була 60-61

рослин на 1 м², це на 9 рослин більше ніж при оранці. Висота рослин після відновлення вегетації у середньому була у межах 11,5-12,3 см, причому при безполицевому обробітку становила на 0,3-0,8 см більше ніж при полицевому обробітку.

Щодо аналізу біометричних показників, то при безполицевому обробітку ґрунту кількість стручків на одній рослині у середньому по варіантах у 2019 році була 123 шт. та у 2020 році – 116 шт. А при оранці ці показники по роках були значно менші, себто у 2019 році кількість стручків на одній рослині становила 118 шт. а у 2020 році – 111 шт. Кількість насінин у стручку за способами обробітку ґрунту по роках майже не відрізнялася. Так у 2019 році це 30 штук на обох варіантах, а у 2020 році 25 штук при безполицевому обробітку і 27 штук при оранці. За масою 1000 насінин також суттєвих відмінностей між варіантами за роки досліджень не було. У 2019 році у середньому маса 1000 штук становила 4,6 г, а у 2020 році - 4,6 г.

Урожайність насіння ріпаку озимого було отримано у середньому по 2019-2020 роках при полицевому обробітку ґрунту 2,64 ц/га, а при безполицевому обробітку – 2,82 ц/га. Отже, у результаті дослідів було визначено доцільність застосування безполицевого обробітку ґрунту в технологічному процесі вирощування насіння ріпаку озимого.

ЛІТЕРАТУРА

- 1.Антонець О.А., Гайдабуров Ю. М. Вплив строків сівби на урожайність насіння ріпаку озимого. Матеріали III міжнародної науково-практичної інтернет - конференції "Ефективне функціонування екологічно-стабільних територій у контексті стратегії стійкого розвитку: агроекологічний, соціальний та економічний аспекти", Полтава, 2019. С.21-23.
- 2.Бардін Я.Б. Ріпак від сівби до переробки. Київ: Світ, 2000. 106 с.
- 3.Зінченко О.І., Салатенко В.Н., Білоножко М.А. Рослинництво: підручник. Київ: Аграрна освіта, 2001. 591 с.
- 4.Петриченко В.Ф., Лихочвор В.В. Рослинництво. Технологія вирощування сільськогосподарських культур: навч. посібн. Львів: НВФ «Українські технології», 2014. 1040 с.
- 5.Рослинництво: підручник / С.М.Каленська, О.Я.Шевчук, М.Я.Дмитришак, О.М.Козяр, Г.І. Демидась; за ред. О.Я.Шевчука. Київ: НАУ, 2005. 502 с.